

Juryrapport NRO-verbodingsprijs voor leraren 2019

De NRO-verbodingsprijs voor leraren is bestemd voor een leraar of andere onderwijsprofessional die op een bijzondere manier gebruik maakt van inzichten uit wetenschappelijk onderzoek. Leraren die dit op een doeltreffende en inspirerende manier doen, konden zich aanmelden voor de vierde editie van de prijs.

De jury heeft de inzendingen met veel genoegen gelezen en besproken en was daarbij onder de indruk van de kwaliteit van de inzendingen. De inzendingen zijn door de jury beoordeeld op de manier waarop inzichten uit wetenschappelijk onderzoek zijn vertaald naar de lespraktijk, op de impact binnen en buiten de school, op inspiratie die uitgaat van deze praktijk voor andere onderwijsprofessionals en op de kwaliteit en de relevantie van het gebruikte onderzoek.

De jury is zeer te spreken over de wijze waarop leraren inzichten uit de wetenschap gebruiken om goed onderbouwde creatieve oplossingen voor maatschappelijk relevante en actuele uitdagingen te vinden. De jury ziet in veel inzendingen de potentie om de ontwikkelde instrumenten en inzichten breder toe te passen op andere scholen en soms ook in andere onderwijssectoren. Uit de inzendingen blijkt vooral ook dat veel leraren niet alleen met passie werken aan het onderwijs en de ontwikkeling van hun leerlingen maar ook aan de professionalisering van zichzelf én collega's.

Uit de inzendingen heeft de jury drie projecten aangewezen als kanshebber voor de NRO-verbodingsprijs voor leraren 2019. Op alfabetische volgorde zijn dit:

1. Wilbert van der Heul (MBO Albeda Zorgcollege) – Werken met de WIL-Key! Het stimuleren van de zelfregulatie van de student op de werkvloer.

Het Albeda Zorgcollege en Zorgorganisatie Rivas vinden eigen regie op leren een belangrijk aspect van het leerproces. Door als student bewust de regie te nemen voor datgene wat te leren, neemt de eigen verantwoordelijkheid en de motivatie voor de opleiding toe, waardoor de student beter kan worden in zijn toekomstige beroep. Voor de werkbegeleiders in de beroepspraktijk is een interventie ontwikkeld om de zelfregulatie van studenten te ondersteunen/stimuleren. In workshops bedenken werkbegeleiders vragen die zij dagelijks gaan stellen aan stagiaires en leerlingen gebaseerd op de drie fasen van zelfregulatie (plannen, monitoren en evalueren). De bedachte vragen zijn verwerkt tot kaartjes aan een sleutelhanger, de WIL-Key, als geheugensteun voor het dagelijks stellen van de vragen per fase. Uit evaluaties blijkt door het werken met de WIL-Key werkbegeleiders meer inzicht en structuur ervaren in hun werkbegeleidersrol. Leerlingen en stagiaires ervaren dat zij bewuster bezig zijn met leren.

De jury vindt dit een goed voorbeeld van de manier waarop een interventie de verschillende werelden van opleiders, beroepspraktijk en studenten met elkaar verbindt. Studenten zijn op deze wijze zelf betrokken bij de eigen ontwikkeling. Dit is een belangrijk initiatief in de opleiding in de zorg, maar het kan ook in andere sectoren en opleidingen worden ingezet. De inzender is goed op de hoogte van de relevante wetenschappelijke inzichten en is erin geslaagd om deze te vertalen naar een praktisch instrument waar veel stagebegeleiders en coaches en vooral ook studenten profijt van zullen hebben.

2. Joyce Kuenen (Basisschool de Bloemaert) De bijdrage van beeldend vormen aan de fijne motoriek en schrijfvoorwaarden

Als afstudeeronderzoek voor de opleiding cultuurbegeleider, heeft Joyce praktijkgericht onderzoek gedaan naar de vraag 'Hoe kan beeldend vormen bijdragen aan de ontwikkeling van de fijne motoriek en de schrijfvoorwaarde?'. Aanleiding voor dit onderzoek vormde het gegeven dat de achteruitgang van de motorische vaardigheid van het jonge kind als gevolg van het minder buiten spelen en meer tijd achter beeldschermen doorbrengen, een breed maatschappelijk probleem is, waarop het onderwijs moet anticiperen. Het onderzoek, gericht op de

schrijfvoorwaarden en het schrijfonderwijs in groep 3, gaat in op de vraag hoe het schrijfonderwijs aangepast zou kunnen worden, aan de huidige generatie kinderen. Naast literatuuronderzoek, is onder andere massa-onderzoek toepast bij 100 leerkrachten van groep 3 en 100 leerkrachten van groep ½, waarbij gevraagd is naar de wijze waarop schrijfonderwijs wordt vormgegeven, de gebruikte methoden, wensen en kennisniveau van de leerkrachten en de prestaties van de leerlingen. Het volledige onderzoek is vastgelegd in een meesterproef.

De jury bestempelt het onderzoek als een goed voorbeeld van hoe je vanuit een onderwijsbaan op een juiste wijze wetenschappelijk onderzoek kunt doen naar een zeer actueel probleem waar de meeste kinderen en dus ook de meeste scholen mee te maken hebben. Het leggen van de relatie tussen beeldende vorming en schrijfmotoriek wordt door de jury als bijzonder creatief aangemerkt. De aanvrager komt tot enkele concrete en toepasbare adviezen, zo blijkt het loskoppelen van het schrijf- en het leesonderwijs veel voordelen te hebben, net als het aanbieden van het blokschrift. Joyce onderzoekt de problemen die ze in de wetenschappelijke literatuur heeft gevonden in het kader van het schrijfonderwijs, en opent nieuwe deuren door gerichte voorstellen te doen vanuit een andere discipline ter verbetering van de schrijfproblematiek bij het jonge kind. De inzending geeft een goed beeld van hoe cultuuronderwijs kan bijdragen aan verbetering van de ontwikkeling van handschrift?

3. Halbe Osinga – Natuurkundemysterie van de Ronerborg

Op de Ronerborg te Roden in Groningen is bij het vak natuurkunde (nask1) het aantal leerlingen dat dit vak kiest in klas 4 tl in zes jaar tijd ruim verdrievoudigd, is het aantal meisjes met nask1 in het examenpakket even groot geworden als het aantal jongens en behoren de examenresultaten al zes jaar bij de beste tien procent van Nederland.

Om te achterhalen waar dit succes vandaan komt, en te leren wat daarvan mogelijk toepasbaar is voor andere leraren en vakken in de school, heeft de docent onderzocht hoe dit succes verklaard kan worden. Hiertoe zijn onder andere enquêtes schoolvakbeleving afgenomen en is de Vragenlijst Interpersoonlijk Leraarsgedrag (VIL) ingezet.

De jury noemt het een inspirerend voorbeeld van hoe een leraar zelf kijkt naar de eigen onderwijspraktijk. De jury is enthousiast over de positieve probleemanalyse: hoe kunnen we iets dat uitzonderlijk goed gaat op een school verklaren, en er lessen uit trekken die ook in andere situaties gebruiken. Het onderzoek is op een op een zorgvuldige en gedegen manier uitgevoerd en een schoolvoorbeeld voor andere leraren om het eigen onderwijs te evalueren en de succesfactoren te gebruiken tot verbetering van de kwaliteit van de lespraktijk.

De winnaar van de NRO-verbindingsprijs voor leraren 2019

Drie uiteenlopende projecten, elk van hoge kwaliteit, waarvan er uiteindelijk slechts één bekroond kan worden. Met groot genoegen maakt de jury bekend dat de winnaar van de NRO-verbindingsprijs voor leraren 2019 is geworden:

Joyce Kuenen (Basisschool de Bloemaert) De bijdrage van beeldend vormen aan de fijne motoriek en schrijfvoorwaarden

De Jury van de NRO-verbindingsprijs voor leraren 2019

- Wilfried Admiraal, hoogleraar Onderwijskunde Leiden, Vereniging voor Onderwijs Research
- Liesbeth Breek, docente Frans en onderwijsontwikkelaar Petrus Canisius College Alkmaar, auteur lesmethode Frans en docententrainer
- Henriëtte Maassen van den Brink, hoogleraar Onderwijseconomie, UvA, oud-voorzitter Onderwijsraad - voorzitter
- Dick van der Wateren, docent natuurkunde en n&t, wetenschapper, auteur en edublogger
- Bart ten Bosch, leerkracht en kwaliteitsmedewerker OBS Het Galjoen Den Haag
- Mila Bosman, docent interieuradviseur HMC mbo vakschool voor hout, meubel en interieur Rotterdam